

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

CSÜTÖRTÖK, 1932 SZEPTEMBER 15.
TIMISOARA—TEMESVÁR, VIII. ÉVF. 209. SZAM.

FÜZÉRKEZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Meaux

is vidéki város a Marne partján. Ki merete azelőtt? Talán pár amerikai turista, akik a Marne-front nyomait keresték, vagy valamelyik liceum kiránduló növendékei, akik az aranyzáru kriptusuet püspök sírját keresték fel a vidékben. Talán pár napos szeszivó volt, hogy a porosz király, a moró Vilmos, felütötte főhadiszállását a város palotájában, s Bismarck urral sél a gót templom arkádjai alatt szepbervégi délutánokon, amíg az öreg kőke ágyui a kis Bonaparte-sarj trónorték össze, valahol Sedan alatt. Leg a háboru alatt. Amikor a modern haditechnika minden rafinált szerkezával gyilkolták egymást franciák émetek. És most az amerikai profitenek a vágóhidra hajtott ezreknek t hódolni, amikor szobrot emelt neangyallal, öröktüzzel, szuronyos, rorainduló katonával, szép ünnepsékel.

óval, szép ünnepségek voltak. A nyékbeli helyőrségekből összpontosítak párezer embert, Herriot is lezött weekendre, hogy békebeszédet adjon. Ott, ahol az imperialista kimányolós sokezer vértanuja alussza álmat, csakis pacifista beszédet lemondani, az természetes. Herriot is a ezt és olyan barátságtól csöpögöt vágott ki, hogy Páris másnap ézzel tépte a haját. Ugy vakarózmintha csak a pajkos Hitler-fiucsöltött volna viszketőport a hátukba. A legnagyobb hazugság ott a zuzi emlékmű alatt hangzott el. Mert éppen abban a percben, amikor ot a barbár háboru ellen tájéknnyújtották át Franciaország vágyezékét Berlinben. Aszongya a dia jegyzék, hogy ők is lépitenek a rus brancsban. Hát ez nem áll, mert nem csinált Schneider barátunk jó boltokat, mint az elmúlt napok. Mit irigyl az a kis kenyéret a szep Krupptól? Ugyis megcsinálja az ában" azt a kevés ágyut, meg egyet. Legfeljebb nem vezeti be a strac. Mert itt nem nemzeti szempontokan szó, hanem ismét üzlet szaglik a táron. Addig etették az Adolf-gyep, amíg az a fegyverkezés harangfelre huzta. Most már a németek re legfontosabb valami lett a fegyvezés. Már a munkanélküli milliók is akarnak enni, csak pléhmuzsikás nulásokat élvezni. Ebéd helyett.

ába, ügyes fiuk azok a gyárosok. Üzlet ez is, mint minden. Békeszónoklat, szóvirágok bokrétaban, drattabum, a háttérben kezeiket ölik jóltáplált urak, s dusan meg-

Rablógyilkosság a Józsefvárosban

Megfojtottak egy nyolc éves kislányt szülei távollétében és kifosztották a lakást — Harapós kutya segített a nyomozásnak — A gyilkosság gyanuja alatt őrizetbe vették az áldozat nagybátyját

A Józsefvárosban, a Módosi hid közelében levő A rea sertéshizlaló-telepen tegnap megdöbbentő rablógyilkosság történt, amelynek egy nyolc éves kislány az áldozata. Az Area részvénytársaság tulajdonát képező telepen lakik Cradigati Demeter hatvanöt éves beltisztító a családjával és vejével, Oravetz Illés pacal- és beltisztítóval.

Oravetz Illés a feleségével és nyolc éves Anna Gabriella nevű leányával az apósa lakása mellett levő, egy szobából álló lakásban huzta meg magát.

Az após és veje lakása egy épületben

van, de nincsen egymással összeköttetésben.

Oravetz Illés és a felesége, született Cradigati Anna, pacal és bél eladásával foglalkoznak. Mindennap reggel félhét órakor kimentek a gyárvárosi piacra és csak délután négy órakor tértek vissza a telepre. A házaspár tegnap reggel is munkához látott és szokás szerint reggel félhét órakor távoztak a lakásból, ahol csak a kislány maradt egyedül.

A leányka még aludt és a szülők lezárták a lakást. Délelőtt a piacon voltak és délután fél-négy óra után érkeztek haza.

tisztázták. Kihallgatták a meggyilkolt leányka nagyapját, Cradigati Demetert, aki elmondotta, hogy

közte és veje között nem a legjobb volt a viszony. Az após és vő ugyanis üzleti összeköttetésben állott egymással és emiatt gyakran összevesztek.

Legutóbb annyira összevesztek, hogy Oravetz fel akart hagyni az üzlettel és el akart költözni a telepről. Szándékában csak a felesége tartotta vissza, akinek könyörgésére továbbra is a telepen maradtak.

Az áldozat nagybátyját gyanúsítják a gyilkossággal

Azután Cradigati két fiát hallgatták ki. Az idősebbik fiu, Cradigati Péter a hízaldával szemben, a Bega tulsó partján lakik és a vágóhidon dolgozik. Ti után igazolta, hogy tegnap egész délelőtt a vágóhidon volt, eltekintettek a kihallgatásától.

Annál gyanusabb a fiatalabbik fiu, ifjabb Cradigati Demeter, aki szintén beltisztító és édesapjával együtt dolgozik.

Ifj. Cradigati Demeter elegáns, csinos fiu, akinek nagyuri allűrjei vannak. Emiatt már a sógorával is összeveszett, mert a rábizott pénzből kisebb nagyobb összegeket elikkasztott és azon ruházati cikkeket vásárolt. A nyomozás megállapította, hogy ifjabb Cradigati szoros összeköttetésben áll egy temesvári család szobaleányával és az éjszakákat rendszeren házon kívül tölti. Az elmúlt éjszaka nem volt odahaza és csak délelőtt tizenegy óra tájban tért vissza a telepre. Mivel a kutya ismeri, nem ugatott.

Ellentmondásba keveredett az őrizetbe vett gyanúsított

A gyilkosság gyanuját csak megerősítette zavaros és ellentmondásokkal tarkított vallomása, amiért a rendőrség őrizetbe vette.

A rendőrségen tegnap este kilenc óráig voltak kihallgatások, amelyeket Filipescu Richard vezetőügyész vezetett. A kihallgatások befejezése után ifj. Cradigati Demetert átkísérték a belvárosi rendőrségre, mivel az a gyanu, hogy ő követte el a gyilkosságot.

Az ágynemű alatt feküdt a kislány élettelen teste

Amikor a lakás ajtaját kinyitották megdöbbentő látvány fogadta őket. A szobát a legnagyobb rendetlenségben találták. A butorok és ágyak fel voltak dülva, az ágynemű a földön hevert, az egyik szekrény pedig tárva-nyitva mutatott, hogy idegenek jártak a lakásban. A szülők mindenekelőtt a kislányt keresték, akit nem láttak az ágyban. Az anya a földön levő ágyneműhöz ugrott és azt egyetlen rántással felkapta.

Az ágynemű alatt ott feküdt holtan a kislány, orrából még akkor is szivárgott a vér.

A borzalmas látványra az anya elájult, az apa pedig az udvarra rohant és segítségért kiáltozott. A hangra odasietett két munkás, akik szintén a telepen laktak és amikor megtudták, hogy mi történt.

A gyilkos tizezer leit rabolt és az ablakon át menekült

A szekrény átvizsgálása után kiderült, hogy a gyilkos pénz után kutatott, de a szekrényben csak ruhákat talált, mire kiválasztotta magának Oravetz ünneplő ruháját, majd mivel a szekrényben pénzt nem talált, az ágyban folytatta a kutatást és az ágynemű széthányása után rá akadt a pénzre, amely mintegy tizezer lei lehetett. A pénzt magához vette és a nyitott ablakon keresztül elmenekült.

A nyomozás elsősorban természetesen a környezetre terjedt ki. Az ablak köz-

nyomban értesítették a rendőrséget.

Cotz komiszárus egy rendőr kíséretében motorkerékpárral sietett a telepre, ahol a kétségbeesett szülők fogadták. A rendőrkomiszárus jelentést tett és rövidesen egybegyült a bizottság, Filipescu Richard vezetőügyész, Pintea Vazul hatósági orvos, Musteti Koriolán a józsefvárosi rendőrség vezetője és Cotz Jonel komiszárus.

A hatósági orvos megállapította, hogy a szerencsétlen kis áldozatot dunyhával fojtották meg, a gyilkosság az ágyban történt, amit a vérvonások bizonyítottak és a gyilkos már a holttestet dobta a földre a dunyhával együtt.

lében egy kutyaházikó van. A hozzája láncolt kutya vad természetű és a belépő idegent mindig hangos ugatással fogadja. A kutyának ez a tulajdonsága adta meg az első nyomot. Két ottlakó munkás ugyanis kijelentette, hogy a kutya egész délelőtt nem ugatott, tehát idegen nem lépett a telepre.

A fontos adat alapján felmerült a gyanu, hogy ismerős egyén volt a gyilkos.

A nyomozás további során tehát a családtagok egymáshoz való viszonyát

rákott páncélszekrények torka tátong örökké éhesen. Pár méterrel a föld meg-

gyalázott színe alatt pedig francia és német katonák alusznak és álmodják az

örök béke naiv álmát. Meauxban, a Marne partján . . . (cs. k. s.)

Négyszáz magyar inas

nem tanulhat magyarul, mert hivatalos tudomás szerint nem áll rendelkezésre elegendő magyar tanító a temesvári tanonciskoláknál

A kormány elhatározta a tanoncoktatás alapos megreformálását. Régi megállapítás ugyanis, hogy a tanoncoktatás mai formája nem megfelelő, a munkaügyi miniszterium ezért elhatározta, hogy új tanoncoktatási törvényt készít és ennek érdekében a miniszteriumban hat napos értekezlet volt, amelyen résztvettek az egész országból a tanoncoktatási felügyelők is. Temesvárról Vulppe István felügyelő volt jelen.

Az értekezleten elhatározták, hogy az új tanoncoktatási törvény sokat a múlt hagyományaival és teljesen modern szellemben épül föl. A múltban a tanítás inkább elméleti volt, mostantól kezdve inkább gyakorlati lesz. Az új törvény szerint súlyt fektetnek majd arra, hogy a tanoncok alaposan megtanulják mesterségük technológiáját és mivel az ipar szerint más és más, azért arra kell az új törvény szerint törekedni, hogy a különböző iparok tanoncai lehetőleg külön tanonciskolába járjanak.

Ha egy-egy mesterségből egy városban legalább száz tanonc van, úgy azok részére önálló tanonciskolát kell létesíteni.

Igy például külön tanonciskola lesz az izstalosok, lakatosok és más mesterségek számára. Az iparosok ellenőrzését kiterjesztik az iskolán kívül való életükre is, sőt még olvasmányikat is ellenőrzik, irányítják. Az elméleti tárgyakat tanárok, a gyakorlati tárgyakat pedig mérnökök és más szakemberek fogják tanítani.

Tekintettel arra, hogy a tanonciskolák zentul szakiskolák lesznek, azoknak a látogatása alól nem kapnak felmentést azok a tanoncok, akik néhány középiskolát végeztek, sőt ezen a címen még osztályokat sem lehet átugrani. A tanonciskoláknak saját iskolaszékük lesz, amelyben iparosok is helyet foglalnak, ezenkívül saját fegyelmi bírósága is lesz a tanonciskoláknak.

A rendes tanonciskolákon kívül egyes nagyobb ipari központokban — így Temesvárott is — lesznek speciális tanonciskolák.

Ezeket csakis a rendes tanonciskola elvégzése után látogathatják az azok, akik iparukban magasabb képzettségre vágyanak. A törvénytervezet még ezen a héten elkészíti a munkaügyi miniszterium és azt a kormány még ebben az évben megszavaztatja.

Az új tanoncoktatási törvénnyel esik egybe Temesvár városának újítása is, a melyről már megemlékeztünk. A város ugyanis sokat a mai rendszerrel és egyetlen központi épületben helyezi el a tanonciskolákat.

A tanítás nem este, hanem nappal lesz és pedig úgy, hogy minden inasnak hetenkint egy teljes napot az iskolában kell töltenie.

Az új temesvári tanonciskolában a tanoncokat már az új törvény szellemében és iparonként külön fogják tanítani. Ebben a tanonciskolában a város nyolc szakképzett tanerőt fog alkalmazni.

Sem a készülő tanoncoktatási törvényben, sem pedig a város tervében nem látjuk azt, hogy különös gonddal viseltetnének a kisebbségi tanoncok iránt. Temesvárott — annak idején meg is irtuk — tavaly mozgalom indult meg, amelynek az volt a célja, hogy a magyar és német tanoncok anyanyelvükön nyerhessenek oktatást.

A mozgalom irányítói azt követelték, hogy a tanonciskoláknak éppen úgy legyenek magyar és

és német tagozataik, mint az állami elemi iskoláknak.

Erre már a kisebbségi tanoncok számáránya is rászólgál. A múlt esztendőben például a temesvári tanonciskolákat összesen háromszázkilencvenöt magyar iparostanonc látogatta. Ilyen nagy tömegű magyar inas megérdemli a külön tagozatot. A városházon kijelentették, hogy a kisebbségi tanoncoktatást nem lehet megvalósítani és

magyar nyelvoktatás azért nincs az inasiskolában, mert nincsen nyelvoktató.

Mindössze annyi történik, hogy német nyelvtanítás lesz a román tanoncok részére.

Reméljük, hogy a tavaly megindított mozgalom nem alszik el és a mozgalom előbb-utóbb megmutatja, hogy nem lehetetlen a kisebbségek jogos követelése.

A Bánságban 1217 idegen állampolgár közül 253-at utasítottak ki, a többiek tartózkodását jövő év júniusáig meghosszabbították

A temesvári munkaügyi vezérfelügyelőség hetekig tartó munka után befejezte az idegenek ellenőrzését. Az egész Bánságból összesen 1217 idegen állampolgár tartózkodási engedélyét vizsgálták felül. Ezek közül munkaadói minőségben 139 volt bejelentve. 128-nak megengedték, hogy a jövő év június haváig tartózkodjanak az országban, huszonegyet elutasítottak, egyet pedig átadták a rendőrségnek az országból való kitoloncolás végett. Az elutasítottaknak jogukban áll a munkaügyi felügyelőség határozata ellen a munkaügyi miniszterhez felebbezni. Összesen 749 munkás tartózkodási engedélye került revízió alá. Ezek közül 573-nak tartó-

kodási engedélyt 1933. június haváig meghosszabbították, 169-et elutasítottak. Ezeknek is joguk van a határozat ellen felebbezni. Harminchét kérvényt a rendőrségnek adtak át elintézés végett, egy kérvényezőt pedig kiutasítottak az országból. Ezeket kivül még 329 idegen állampolgár tartózkodási engedélyét vizsgálták felül, akik a fenti kategóriák egyikébe sem tartoznak. 266 megkapta a tartózkodási engedélyt jövő év júniusáig, hatvankettőt pedig elutasítottak. Ezek szintén felebbezhetnek a munkaügyi miniszteriumhoz. A felebbezéseket a munkaügyi felügyelőség útján kell beadni.

Egyszerre két vezetője volt az aradi szülészeti klinikának, míg a tábla tegnap az egyik kinevezést megsemmisítette

Emlékezetes, hogy mintegy év előtt Vuia Szalvator dr.-t, a temesvári Fehér kereszt kórház főorvosát az egészségügyi miniszter az aradi szülészeti klinika igazgató-főorvosává nevezte ki. Vuia Szalvator dr. annak idején el is foglalta az állását, de csak néhány hétig működött Aradon, amikor kinevezését hatálytalanították és Mateescu Erzsébet doktornőt, aki addig Krajován az egyik magánaszanatóriumban működött, bízták meg az aradi szülészeti klinika vezetésével. Vuia dr. akkor visszajött Temesvárra és a Fehér Kereszt kórházban tevékenykedett tovább, közben azonban a temesvári ítélőtáblánál pert tett folyamatba Mateescu Erzsébet kinevezésének hatálytalanítását kérve. Amikor legutóbb a Fehér Kereszt kór-

ház mindkét osztályát egyesítették és az egész intézmény vezetésével Gabor Liviusz dr. igazgató főorvost bízták meg, Vuia Szalvator drt újolag kinevezték az aradi szülészeti klinika igazgató-főorvosává, ahol azonban a helyzet nem változott, mert Mateescu Erzsébet még mindig vezeti az aradi egészségügyi intézményt. Közben Vuia dr. perét kitűzték tárgyalásra és az ítélőtábla tegnap megtartott tárgyalás után kihirdette döntését. A nem hétköznapi jelentőségű ügyben a tábla helytadott Vuia dr. kérésének, amennyiben Mateescu Erzsébet kinevezését törvénytelennek mondotta, azt hatálytalanította, a szóban levő állást üresedésben levőnek mondotta és így immár semmi akadálya nincsen, hogy Vuia aradi állását elfoglalhassa.

A műkedvelőktől félti a kisebbségi színházak életét a színészeti felügyelő

Isac Emil, az erdélyrészi színészet vezérfelügyelője, Kolozsvárott érdekes kijelentéseket tett a kisebbségi színjátszással kapcsolatban.

Beszélt a színházi cenzuráról és kijelentette, hogy a szó igazi értelmében cenzura tulajdonképpen nincsen. A színre kerülő darabokat a vezérfelügyelőségnek azonban a jövőben is meg kell ismernie és jóvá kell azokat hagynia, mert azok politikai és erkölcsi tartalmáért felelős.

Az utóbbi években — mondotta a ve-

zérfelügyelő — a műkedvelők annyira elszaporodtak, hogy már a hivatásos színészek egzisztenciájára törnek. Azért szükséges azok működését megszorítani. Városokban, ahol hivatásos színházak is működnek, nem engedik meg többé a műkedvelőknek, hogy premiereket adjanak elő. Csak olyan darabokat hozhatnak színre, amelyeket már hivatásos színészek is bemutattak ott. Természetes, hogy faluhelyen új darabokat is mutathatnak be. A műkedvelői előadásokra kitűzött darabok engedé-

lyezését is egységesen fogják rendezni és tekintettel lesznek a hivatásos színészek érdekeire.

Beszélt arról, hogy a cigányzenészek védelme érdekében is megtesz minem szükséges lépést. Végül megemlékezett a szerzői jogról. A jogbitorlókkal szemben kéréseket fog eljárni és megígérte, hogy a szerzők az érdekeiket megillető jogdíjakat egy a szindarabok mint a zeneszerzemények után megkapják. Ezen a téren sok a panasz és megígérte, hogy az erre vonatkozó törvényi egyezményt nem tartják be. Különösen a műkedvelők részéről éri a szerzőket sok károsodás.

Megszökött a rendőrség fogdájaiból egy rovtomultu betörő

A rendőrség csak néhány nap előtt elfogta Herhalt József és Bohács András veszedelmes betörőket, akik — mint arról beszámoltunk — Temesvárott a betörést követték el. A nyomozás érdekében a betörőket még nem adták az ügyészségnek és ezt a körülményt a hác András, a büntetett előéletű járőrszolgálat segéd arra használta fel, hogy a további vizsgálat és a büntetés elől megszökjön. A szolgálatos rendőrtől elfogott szaka engedélyt kért, hogy kimehessen a mellékhelyiségbe. A rendőr teljesítette a betörő kérését, kiengedte Bohács cellából, majd ismét be akarta a cella ajtaját zárni. Miközben ezzel foglalkozott, Bohács elérte a mellékhelyiséget, de nem ment be, hanem hirtelen átvette magát a kerítésen, amely a rendőrség kertjét elválasztja az udvarról. A kerten keresztül futva hirtelen felfendült a kőfalra és a következő pillanatban már a Szent János-utcában volt. Bohács eltűnt a sötétségben. Bohács szökéséről értesítették az összes kerületi rendőrségeket.

A népszövetségi szakértőket a népszövetség fizeti. A Bukarestben a népszövetségi szakértők egy része utazik Genfbe, a többiek pedig a hététnél hosszabb ideig az országot. Tisztán nyert az is, hogy miután a szakértők a Népszövetség küldte — bár a román állam kérésére — azért költségeiket a Népszövetség fedezi. A szakértők a Népszövetség jövő heti közgyűlésén márt nyújtják jelentésüket.

ABC utasok részére

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti első rangu

BRISTOL szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobák, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az estvacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szobatekésztől függetlenül — már napi 12 — pengőért kaphatja.

Hitler takarodót fúj

és hajlandó lenne a kompromisszumra, de most már a kancellár nem áll vele szóba

Brumaire tizenharcadikát ismételték meg, a radikális irányváltásnak jóvá vált bonapartei módszerét, Németországban. P a p e n, akiről senki sem gyanakodott, hogy mit akar, főleg azt, hogy an akarja, vagy akarhatja tizenkétmillió főnyi, akkor még jólszervezetnek szó, fiókhadseregekkel rendelkező tömeg ellenében saját akaratát keresztülni, ez a P a p e n ragadta meg napjaink erkölcsi pillanatát. Amit Hitler elutasított. Ha Hitler nem viselkedik "népszerűtlenül" és nem megy el az ökökhöz, ahhoz az öreg emberhez, akit egy fia rohamcsapata, vagy egyéb gyveres politikai támasza nincs, hanem mint Mussolini, vagy annak idején a bonaparték, bemarsol a Brandenburger hírei alatt, akkor kedves polgártárs, csap az egész Európa a horogkereszt gyében alakult volna át. Azonban az ember nem tudott a marsallnak imponálni, s pártja, ez az imponálás most már két hét múlva, magán viseli ennek a kárhozó pillanatnak bélyegét. Hitler nem akarja, hogy a kancellár Hitler menni fog, de aki helyébe lép, jóval illedelmesebben, erősen a köztársasági elnököt figyelve fog politikát csinálni. Mert a jövőre ráveti árnyékát a kancellár markáns profilja, s mögötte a német népielvezetési frontkatoná, a német népielvezetési falanksza. Ez az igazi erő; Hitler heterogén, puskaport nem dobolt nyálásai, hanem a Verdun és a Marne alul hazakerültek, az egzisztenciájukat féltő kispolgárok. Ezek adták meg a horogkeresztnek a döntő lövést. Meg tehetetlen politikusaik sorozatos baklövései. Jött P a p e n, a konzervatív, császárhű kancellár, akinek csónok kezei alatt nyög a birodalom — de a konzervatív, centrumból a szociál táborig mindenki megkönnyebbülten lélegzett s az ancien régime a köztársaságot meghódító demokrata pártok feltétlen támogatásával kezd meg uralmát. Ime az új recept: végy egy adag szélsőséget egy balról, mint jobbról. Hagyd meg a polgárság nyakára nőni, s amikor jödd, hogy elég, hát csak egyszerűen szedd őket egymásnak. A két verekedő szociál, a Herrenklub és a legérzékenyebb szejzmográf, a tözsde, erre bátorosan reagált. Ez fokmérője az államértékének és nem a meddő politikáról, hogy ki sértette meg az államnyit.

A német birodalmi gyűlés feloszlata mint arról tegnap beszámoltunk — történt, azonban még nem látni tisztán, hogy annak milyen következményei lesznek. P a p e n kancellár még hét este beszédet mondott a berlini rádióban. Bevezető szavaiban rámutatott arra, hogy miután a birodalmi gyűlés feloszlata, a kormányprogram lehetetlenné tette a kormányprogram elmondását, azt a német néppel a jövő útján ismerteti. A feloszlata

kijelentette P a p e n, hogy az alkotmány értelmében abban a pillanatban történt meg, amikor a feloszlató iratot Göhring elnöknek átadta. Azért az azután lefolytatott szavazás érvénytelen és alkotmányellenes.

A birodalmi kormány el van rá szánva, hogy a megkezdett uton tovább halad. Az első feladat a jóvátételi kérdés megoldása. Ugyancsak fontos a fegyverkezés terén Németország egyenrangúságának elismerése. Alláspontunkat az egész

világgal megismertettük és a leszerelési konferencián mindaddig nem veszünk részt, amíg egyenjogúságunkat nem ismerik el.

A francia válaszcíméről P a p e n kijelentette, hogy azzal a birodalmi kormány érdemben nem foglalkozott még, azonban máris kijelentheti, hogy az egyáltalán nem alkalmas arra, hogy ezt a fontos problémát közelebb hozza a megoldáshoz. Beszédét azzal végezte be, hogy a pártokat felszólította, dolgozzanak Németország érdekében és ne el-

oszlatta föl. Azért azt törvénytelennek tartják.

A francia lapok megállapítják, hogy a P a p e n-kormány a feloszlattal áttért a nyílt diktatúrára. Egyes párisi lapok szerint

az a tény, hogy P a p e n a birodalmi gyűlést feloszlathatta, Hitler hatalmának gyengülését jelenti.

Senki nem tudja, hogy az események hová fejlődnek

Az angol lapok szerint a P a p e n-kormány a feloszlattal megmutatta, hogy szakítani akar a parlamentáris rendszer alapján való kormányzással. Nem lehet tudni, hogy az események hová fognak fejlődni. Jogosok azonban azok az aggodalmak, amelyek a helyzetet Németországban zivatárosnak látják.

A birodalmi gyűlésnek a népképviselő jogainak védelmére alakított bizottsága tegnap délután ülést tartott. Az ülésen G o t t h e i m e r belügyminiszeri igazgató ismertette a kormány álláspontját. Göhring kijelentette, hogy hajlandó elismerni a birodalmi gyűlés feloszlata jogérvényességét, de azt kívánja, hogy a szavazást, amellyel a birodalmi gyűlés a kormányt szemből bizalmatlanságát nyilvánította, szintén ismerjék el jogérvényesnek.

P a p e n kancellár nem hajlandó tárgyalni

A bizottság azután szünetet rendelt el és sürgős megjelenésre idézte meg a P a p e n kancellárt és G a y l belügyminisztert. Szünet után a bizottság folytatta ülését, amelyen felolvasták az értesítést, hogy

a kancellár és a belügyminiszter nem kívánnak a bizottság elé járulni.

A bizottság erre azt a határozatot hozta, hogy P a p e n és G a y l ezzel a tettükkel alkotmányellenesen viselkednek és ezért felszólítja őket, hogy alkotmányos kötelességüknek tegyenek eleget és jelenjenek meg a népképviselő jogvédelmi bizottsága előtt. A bizottság ülését mára halasztották.

Hír szerint a német kormány általános egyenruhatalmat rendel el. Ezenkívül betiltják a nemzeti szocialisták rohamcsapatait is.

Ostromállapottal biztosítják a rendet

A birodalmi gyűlés feloszlata maga után vonja az új választásokat. G a y l belügyminiszter kijelentette, hogy az új választásokat az alkotmány megfelelő rendelkezései szerint fogják megtartani, azonban gondoskodni fognak róla, hogy azok teljes rendben folyhassanak le.

Valószínű, hogy a választásokat november 8-án tartják meg.

Az alkotmány azt írja elő, hogy a választásokat a feloszlattól számított hatvan napon belül kell megtartani, ez

az idő pedig november 11-én jár le.

A német kormány el van rá szánva, hogy a rendet minden körülmények között biztosítja és

a feloszlattal birodalmi gyűlés összeülését nem engedni meg. Szükség esetén kihirdetik az ostromállapotot.

Göhring kijelentette, hogy a nemzeti szocialisták a Lipszében levő birodalmi törvényszékhez fordulnak és attól kéri a feloszlató rendelkezés hatálytalanságát.

A náciak a kommunistákkal is szövetkeznek a kormány ellen

Hétfőről keddre virradó éjszaka a rendőrség közölte a kommunista párttal, hogy parlamenti frakciójának a birodalmi gyűlés épületében levő helyiségében házkutatást tart.

A házkutatást állítólag az a tette szükségessé, hogy a kommunisták ott robbanószereket rejtgetnek.

A párt tiltakozott a házkutatás ellen, azt azonban a rendőrség mégis megtartotta. Két ládikó kommunista röpiratot és néhány vasutépítési könyvet találtak. A helyiségben sem fegyver, sem robbanószer nem volt.

A nemzeti szocialisták hétfőn késő

este Hitlernek a Kaiserhof-szállóban levő lakásán megbeszélést tartottak. Hitler ezen helyeselte Göhring eljárását P a p e n kancellárral szemben. Az értekezleten az a vélemény alakult ki, hogy

a nemzeti szocialisták készek akár legnagyobb ellenségeikkel, a kommunistákkal és a szocialistákkal is szövetségre lépni a kormány ellen.

A feloszlata a cetrumpárt és a szocialdemokrata párt sem helyesli. A szocialisták felhívást tettek közzé, amelyben kijelentik, hogy a kormány a birodalmi gyűlést a népi akarat ellenére

Szállodai szobában

akart megválni az élettől egy anyagilag tönkrement házaspár

A budapesti S i ó f o k-szállóban Gy á r f á s László hentes és felesége szobát béreltek. A személyzet egyszerre arra lett figyelmes, hogy a szobából lövések zaja hallatszik. Behatoltak a szobába és az egyik ágyon Gyárfásné holtan találták, a másikon pedig Gyárfás László egyre nyomogatta a revolver ravaszát, amely csütörtököt mondott. Gyárfást lefegyverezték és átadták az utcáról előhívott rendőrnek. A rendőrség Gyárfás elmondta, hogy nyomoruk miatt a feleségével együtt öngyilkosságra szánták magukat és azért — mivel már a lakásukból is kitették őket — a

szállodai szobában akartak magukkal végezni. Előbb az asszony maga lőtt a fejébe és rögtön meghalt. Aztán Gyárfás kivette a halott felesége kezéből a revolvert és a homlokához szorítva elcsütötte azt. A revolver azonban többször próbálkozásra is csütörtököt mondott. A rendőrség lefoglalt egy közösen írt bucsulevelet, amelyben Gyárfásné sajátkezüleg írta, hogy öngyilkos lesz a férjével együtt. Minthogy Gyárfás kijelentette, hogy öngyilkossági szándékáról nem mond le, saját érdekében őrizetben tartották.

Köszönetnyilvánítás.

A leányunk, illetve testvérünk elhalálása és temetése alkalmával megnyilvánult részvételért őszinte köszönetünket fejezzük ki rokonainknak, ismerőseinknek és barátainknak, különösen pedig az Erzsébetvárosi Polgári Körnek és dalárdájának, valamint a római katolikus templomi énekkarnak.

Pitsch József és családja.

BUNDÁT

szépet olesón

BOTZ

szücs készít

IV., Hunyadi-ut, az udvarban

Csirkefogók és gazemberek

alakítanak szövetségeket, de ezeket himéletlenül feloszlatja, — mondotta Mihalache belügyminiszter a kamara tegnapi délutáni ülésén

A kamara tegnapi délutáni ülésén Dan Zaharie a haditengerészetnél állítólag történt visszaélések ügyében kérdezi a kormányt, hogy a hangoztatott vádak mennyiben felelnek meg a valóságnak. Ha a vádak nem igazak, úgy a kormánynak kötelessége cáfolni, ha pedig megfelelnek a valóságnak, úgy a bűnösöket szigorúan meg kell büntetni.

Leon lupista panasolja, hogy a gazdasági szövetség vasárnapi népgyűlésén rendőrök hatoltak a terebe és gumibotokkal ütötték a megjelenteket.

Negura liberális: Meddig türik még Marinescu prefektus önkénykedéseit?

Goiceanu lupista: Küldjék vissza a kaszárnyába!

Leon szigorú vizsgálatot és a bűnösök megbüntetését követeli.

Mihalache belügyminiszter nyomban válaszol és kijelenti, hogy az ilyen incidenseknél mindig felelőtlen elemek állanak a háttérben.

Mirescu szociaista tiltakozik, hogy Marinescu rendőrprefektus sajtópolémiát folytat Cantacuzino képviselővel.

Mihalache: Mit csináljon, ha támadják?

Negura liberális tiltakozik, hogy a Bratianu Dinu nevét viselő szövetséget feloszlatták. Ugyilátszik a feloszlattás a Bratianu-név miatt történt.

Mihalache belügyminiszter kijelenti, hogy

csak a tisztességes akciókat támogatja. Ennek a szövetségnek a háttérben csirkefogók és gazemberek működtek és ezért történt a feloszlattás.

Fischer József dr. a kenyérbélyegről beszél. Ezt annak idején azért hozták be, hogy a mezőgazdaságot támogassák. Ugy tudja azonban, hogy

ezek a jövedelmek a mai napig nincsenek elszámolva.

Kéri, hogy a kenyérbélyegről eredő jövedelemre vonatkozó összes iratokat bocsássák rendelkezésére. Egyben követeli a kenyérbélyeg megszüntetését. Ezután a pénzügyminiszterhez intézett kérdést a devizakorlátozások ügyében.

Legujabban elrendelték, hogy a Nemzeti Bank a tavalyi számlák kiegyenlítésére sem bocsát rendelkezésre devizát.

A most lejáró váltók mind tavalyi számlák fedezésére szolgálnak. Ezeket megóvatolják, így csak hiábavaló költségeket okoznak a keresedőknek, de ezenfelül ártnak ezek az intézkedések az ország hitelének is. Kéri a pénzügyminisztert, hogy ennek a lehetetlen eljárásnak vessen véget. A Nemzeti Bank nem teljesíti hivatását és megbénítja a külfölddel való összeköttetést.

Napirenden az uttvény módosítása volt. Többen szólaltak föl és valamenynyien hangsúlyozták, hogy az utakat

használhatóbbá kell tenni.

A szenátus ülésén Lepadatu volt miniszter kérdést intézett a közoktatásügyi miniszterhez arra vonatkozólag, hogy

a kolozsvári egyetem tanárai miért nem kapják meg hátralékos fizetésüket, holott a bukaresti egyetemi tanárok azt már megkapták?

Ugy látja, hogy a bukaresti egyetemet előnyben részesítik a vidéki egyetemekkel szemben. Kifogásolja, hogy a kolozsvári egyetem szubvencióját öt millió leiről két és fél millióra csökkentették, ami nem elegendő.

Két csaló detektívnek adta ki magát és meg akarta zsarolni egy józsefvárosi pékmester feleségét

Ehling Fülöp józsefvárosi pékmester üzletébe beállított két fiatalember és az üzletben tartózkodó Ehlingnének kijelentették, hogy kenyérbélyeg-razziát tartanak. Meg is néztek néhány kenyéret és kijelentették, hogy szabálytalanságokat tapasztaltak és jegyzőkönyvet vesznek föl. Bizalmasan közölték, hogy ezer lei ellenében hajlandók az eljárást megszüntetni. Ehlingné ötszáz leit ígért, amit azonban a fiatal emberek keveseltek és azzal távoztak, hogy két nap múlva visszatérnek és akkorára gondolja

meg a dolgot. Ehlingné az esetet jelentette rendőrségnek, ahol Cotz Jonel komiszárus azt a tanácsot adta neki, hogy adjon a két fiatalembernek egy megjelölt ezrest és értesítse látogatásukról a rendőrséget. Két nap múlva a két fiatalember tényleg beállított, de amikor Ehlingné igazolványukat kérte, hirtelen eltávoztak. Crenian rendőrprefektus figyelmezteti a pékeket, ne üljenek fel csalóknak, hanem adják át azokat a legközelebbi rendőrnek.

Hajnali nyolc óra helyett kezd-jék kilenc órakor a tanítást az iskolákban

Csütörtökön az összes iskolákban megkezdődnek az előadások. A tanítás kezdete egybeesik a napfelkeltével. A felsőbb tanügyi hatóságoknak lett volna kötelessége intézkedni, hogy a tanítás ne nyolc órakor — ami Valcovici zseniális időrendeleetének jóvoltából reggeli hat órák felel meg — kezdődjenek, hanem csak kilenc órakor. Indokolt ez különösen az elemi iskolákban és általában az alsóbb osztályokban. Számos szülő kérelmét tolmácsoljuk az iskolák igazgatóságaihoz, hogy a tanítás időpontját hajnali nyolc óra helyett kilenc órában állapítsák meg. Figyelembe kell venni azt is, hogy sokan az iskolás gyermekek közül nagy távolságokra laknak, szüleiknek nem telik villamosra, de a különböző telepekről, a város periferiáiról nincs is villamasközlekedés, tehát ezeknek éjszakai sötétségben kell az iskolába indulniuk. A számos levél közül egy

harmadik gimnazista leány irásából közöljük a következő részt: Az aradi uton lakunk és onnan megyek a józsefvárosi zárdaiskolába. Reggel hat órakor — a régi időszámítás szerint négy órakor — kell felkelni. Az országúton kell mennem, lakatlan területen keresztül, ahol cigányok tanyáznak, katonák járnak, kóbor kutyák kószálnak. Azt hiszem, nem kell indokolni, hogy különösen leánynak nem tanácsos egyedül járni. Félek és nincs, aki elkísérjen . . .

Az egyes iskolák igazgatóságának jogává kellene sürgősen tenni, hogy a tanítás kezdetének óráját megállapítsák. Mindenképpen indokolt a kilenc órai kezdet, mert rajtuk lesz a felelősség, ha a hajnali iskolajárás miatt egyik-másik növendékkel olyan baleset történik, amelynek bélyegét egész életén át viselheti.

Déli
Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTYÖRGYTER
4. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 70, negyedévre 200, félévre 380, évente 750 lei. — Külföldre: havonta 100, negyedévre 290, félévre 560, évente 1110 lei, vagy egyenlő értékű valuta. — Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 160, félévre 300, évente 600 leit fizetnek.

Telefon:
2-52 este 10 óra után 14-69
vagy 2-42.

A szerkesztésért és kiadásért a főszerkesztő felel.

A „Temesvarer Zeitung“ nyomda nyomása.

— Ghandit szabadon bocsátják. Bayból jelentik, hogy Ghandi szeptember 20-án valószínűleg szabadon bocsátják. Ghandi ugyanis már közel egy hónapja éhségsztrájkba lépett és adót tartanak, ha még soká nem táplálkozik, akkor belehal. Azért inkább szabadon engedik.

— Kisiparosok forgalmi adója. A pénzügyminiszter a kisiparosok forgalmi adója ügyében újabb körrendeletet adott ki. Eszerint mindazok a kisiparosok, akiknek havi jövedelme nem éri el a háromezer leit, az 1932—1933 évre megkötöttek forgalmi adót fizetni. Ezeknek forgalmi adóját ennélfogva azonnal be kell fizetni. Amennyiben ellenük a forgalmi adó nem fizetése miatt már végrehajtást is foganatosítottak volna, az eljárást haladéktalanul be kell szüntetni. Azokra az iparosokra nézve, akiknek havi jövedelme a háromezer leit meghaladja, a forgalmi adó fizetése továbbra is kötelező.

— Halálos végű szurkálás. Karábról jelentik, hogy Moraru Tomasz mezőúr Obre-Leverinben összeszólaltott Lazaron Grigore nevű legényrel. Lazaron zsákot cipelt a hátán és mezőúr megkérdezte, hogy mi van a zsákban. Ebből szóváltás támadt, melynek legény hatalmas ütést mért a mezőúr fejére és menekülni igyekezett. Moraru utána iramodott és amikor megköszönte, kétszer teljes erőből megbicsele, majd önként jelentkezett a csendőrségnek. Az egyik zsarús olyan vesztémes volt, hogy Lazaron rövidesen elvezette.

— Fogva marad a gázoló autóprindonna. Szilágyi Klári budapesti nésznő, aki Déri Endre magánhivatnoktól autót tanult vezetni, szombaton — mint megirtuk — halálra gázolt Vincze Lajos hetvennyolc éves gáznót. A rendőrség úgy Szilágyi Klárit mint pedig Déri Endrét letartóztatva átszállította őket az ügyészségre. A vádnyeszték vádtanácsa mindkét letartóztatást jóváhagyta. Az indoklás szerint büntetés várható nagysága miatt szöktől lehet tartani és azért a letartóztatást fenn kellett tartani.

— Megmérgezték egy magyar színgazdát. Szombathelyen tegnap reggel Bartos László színgazdát gyanus rülmények között meghalt. Névtelen jelentés szerint a színgazdát mérgezte meg és a vizsgálat ezt valószínűleg taláta. Megállapították, hogy végzettséggyöszercsere történt, amely a halál okozta. A mérgezéssel az egyik színésznőt gyanúsítják, aki feszült viszonyban állott az igazgatóval és a mérgezést állítólag bosszúból követte volna el. A vizsgálat folyik.

APPELTAUER
Temesvár-Józsefváros, Fröbl-utca 8 szám.

Alap.: 1880 Telef.: 997

Állandó nagy raktár minden nagyságú borok és kőszekben.
Bőgyári, valamint minden a szakmába vágó gyárberendezések és raktárherdők speciális előállítására.
Szolid árak :: Elsőrendű kivitel. Többször kintüetve.

TEMESVÁRIAK TALÁLKOZÓHELYE AZ

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA

BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UCCA 8. SZÁM.

TELEFON INTERURBAN
202-43
294-34
SÜRGÖNYCIM „HOTELIST“

A szállodában étterem, kávéház és american bar. Szobáink árát mérsékeljük. E lapra hivatkozók 20 százalék engedményt kapnak. Központi fűtés, folyó hideg-meleg víz, lift, telefonos szobák. Teljes komfort.

Független köztisztviselő kell

és ezért iskolai képzettségüknek megfelelően három csoportba és külön fizetési osztályokba sorozzák a tisztviselőket

A kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a köztisztviselőket három csoportba sorozza. Az első csoportba tartoznának azok, akiknek iskolai végzettsége mindössze négy középiskolai osztály. Ezeknek a minimális havi fizetése négyezer lei, a maximum tizenkétezer lei. A második csoportba azokat soroz-

zák, akiknek nyolc középiskolájuk van. Ebben a csoportban a minimális fizetés tizenkétezer lei, a maximum tizenhatézer lei. Végül a harmadik csoportba sorozzák a főiskolai végzettséggel bírókat, akiknek minimális fizetése havi tizenhatézer lei, a maximum pedig huszonnyolcezer lei. Minden csoportnak különböző fizetési osztályai lesznek,

amelyekbe a tisztviselők a minimális fizetésből szolgálati éveik arányában lépnek elő. Ilyenformán akarják a tisztviselők előléptetését törvényileg biztosítani és függetlenné tenni politikai és más befolyástól. A tisztviselői fizetéseknek ez a rendezése a költségvetésre is kedvező kihatással lesz.

IDŐJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenti: Nyugati légáramlás mellett erősebb éjszakai lehülés várható, a nappali hőmérséklet alig változik, némely helyen eső lehetséges. Temesvárott tegnap déli-ben a hőmérő tizenkilenc fok melegeget mutatott. Délelőtt szemeztett az eső. Egész napon át boros volt.

— A rendőrség köréből. G u t u Todor rendőrkomiszárus tegnap visszatért szabadságáról és elfoglalta ismét régi beosztását a bünyüi osztálynál.

— Kitiintetett temesvári tanerők. Huszonöt éves tanügyi szolgálatuk elismerésük között a következő temesvári középiskolai tanerők kaptak királyi kitiintetést a szolgálati érdemeik elismerésére alapított érdemrend alakjában: P u h a l a Sándor dr., L i n t i a Dénes, O b e r s t József, G o k l e r Alice, V e r o s s Adolf, G r ü n h u t Alfréd, B o r o s s Jenő, L i u b a Kornél, G á r d o s Emil.

— Gussi Aurél vezérfelügyelő csernovici rendőrprefektus lesz. G u s s i Aurél volt temesvári rendőrprefektus, C r e n i a n Aurél rendőrprefektus visszahelyezése után, rendőrvézerfelügyelői ranggal a kerületi rendőrvézerfelügyelő-séghez osztották be. Mint értesülünk, Bukarestben elhatározták, hogy Gussi vezérfelügyelőt Csernovicba helyezik és az ottani rendőrség vezetésével bízzák meg.

— November elsején vonulnak be az önkéntesek. A hadkiegészítő parancsnokság értesíti az idei egy éves önkénteseket, hogy bevonulásuk határideje november elseje. A tüzerönkéntesek kötelesek szeptember 15-ig nyilatkozatot adni, hogy bevonulásuk előtt a szolgálati 16 használati díját a pénzügyigazgatóságnál letétbe helyezik.

* Petala Mia hangversenyénekéső koncertutjáról visszatérően szeptember 15-én kezdi meg újra a tanítást. Jelentkezni lehet délelőtt 11—1 óráig Lénautér 7. Belváros, hadbírósi épület.

— Megtalálták a repülő családot. Altalában azt hitték, hogy a Hutchinson amerikai repülőcsaládnak, mely földköz-rüli utra indult, nyomra veszett és már pusztulására gondoltak. A Lord Talbot nevű angol hajó dróttalan távirón jelenti, hogy a Hutchinson-családot megtalálta és annak valamennyi tagja egészséges. Repülőgéppükkel kénytelenek voltak a tengeren leszállani és az volt a szerencsésük, hogy az ár a repülőgépet a grönlandi part felé sodorta, ahová meg is érkeztek. A repülőgép egyelőre hasznavehetetlen.

— Pacha püspök őszi bérmautja. P a c h a Ágost megyés püspök szombaton, szeptember 17-én indul el őszi bérmautójára. A bérmaut sorrendje a következő: szeptember 18 Ujmoldova, szeptember 19 Szörénybuzás, szeptember 20 Almásróna és Berzáska, szeptember 21 Bigér, Bigérről a püspök Orsován keresztül visszatér Temesvárra és csak szeptember 24-én folytatja bérmautját, mikor Nagylakra megy. Szeptember 25 Pereg és Szedherát, szeptember 28 Torna és Nádasdy-pusztá, szeptember 27 Iratos, szeptember 28 Kisiratos, szeptember 29 Lippa, szeptember 30 Radna, október 1 Fakert, október 2 Szentleány, október 3 és 4 Ujarad és október 5 Zádorlak községben bérmautja püspök.

— A károsult költségén toloncolnak. Néhány nap előtt a temesvári rendőrség letartóztatta Beszcsotnai Józsefet és Bürger Erzsébetet, mert kifosztották a Braun-féle fátalep pénzszekrényét. Mindkettőjüket a rendőri vizsgálat befejezése után átkísérték az ügyészségre, ahonnan azonban tegnap azzal küldték vissza őket, hogy nincsen számukra hely és ezért toloncolják vissza illetőségi helyükre, míg ügyük tárgyalásra kerül. A rendőrségnek nem lévén alapja a toloncolás költségeinek fedezésére, a két betörő toloncolásait volt gazdájuk vállalta. Ugylátszik fontos volt neki, hogy elkerüljenek Temesvárról.

— Az angyalcsinálás áldozata. Nagykömlősen V o l k Borbála harminnégy esztendőss asszony tiltott műtét következtében meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy az asszony maga követte el a műtétet. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— A féltékeny telefonoskisasszony lezurta kedvesét. B e n t e a Rózália dési telefonoskisasszony hosszabb időn keresztül szerelmi viszonyt folytatott B á l i n t János asztalossegéddel. A telefonoskisasszony igen féltékeny természetű volt és sűrűn csinált jeleneteket kedvesének, néhány hónap előtt pedig késsel olyan sérüléseket ejtett rajta, amelyek halállal végződtek. A dési törvényszék tegnap a gyilkos telefonoskisasszonyt három évi fegyházra ítélte.

Élénk a temesvári gabonapiac. A temesvári gabonapiacnak tegnap ismét jó napja volt. Az irányzat szilárd volt, erős kereslet jelentkezett. Arak a következők voltak: óbuza 480, ujbuzsa minőség szerint 420—450, tengeri 200, zab 190, árpa 185, rozs 360, burgonya 160—200 lei száz kilónként.

— Világhírű urlovasnő szerelmi bánatában öngyilkos lett. Párisban D o r a n g e R a c h e l ismert urlovasnő megmérgezte magát és meghalt. Dorange Rachel lován bejárta az összes európai országokat és Temesvárot is megfordult. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy öngyilkosságának oka szerelmi csalódás.

— AZ OSZTÁLYSORSJÁTEK TEGNAPI HUZÁSA a következő nagyobb eredményekkel járt: hetvenötezer leit 53.154, harmincezer leit 15.940, huszonötezer leit 53.463 és 13.734, huszezer leit 64.184, 57.400 és 63.470, tízenötezer leit 9645, 41.321, 47.741, 73.656, 20.055, 72.883, 42.232 és 56.999 számú sorsjegyek nyertek.

— Agyonszurta férjét egy lippai asszony. B o j a n Jánosné lippai parasztnő asszony a múlt nyáron agyonszurta férjét. A temesvári törvényszéken tartott tárgyaláson az asszony azzal védekezett, hogy a férje támogatott rá elsőnek és meg akarta gyilkolni. Önvédelemből a késsel, amellyel a konyhán éppen lust aprított, beleszurta a férjébe, hogy azt harcképtelenné tegye és nem volt szándékában megölni. A tanúk ugyancsak az asszony javára vallottak. A törvényszék a férjgyilkos asszonyt három esztendő fegyházra ítélte. Az elítélt és az ügyész felelősségét jelentett be az ítélet ellen.

Kapacitálják egymást a strezai konferencián megjelent delegátusok

A strezai konferencián kedvező benyomást tett a német delegáció kompromisszumos javaslata, hogy alkalmazzák a preferenciális rendszert és teremtsenek közös alapot is, továbbá gabonaüzleteknél a szerződő felek tetszésük szerint vegyék igénybe akár az egyik, akár a másik módot. M a d g e a r u a gabonaatermelő államok nevében kijelentette, hogy a kompromisszumot elfogadja. M i c h e l i s olasz és P o s s e német delegátusok a gabonavásárló államokat igyekeztek rábírni a javaslat elfogadására. Mihelyt ez véglegesen megtörténik, úgy a konferencia pénzügyi bizottsága elé kerül. B o n n e t elnök kifejtette, hogy negyven millió métermázsa gabona átvételére kellene magukat a gabonavásárló államoknak kötelezniük és azt hiszi, ennek nem lesz nagyobb akadály.

Mozi

Anna May Wong halálra gázolt egy öregasszonyt. Anna May Wong, az ismert kínai filmszínésznő autójával Bécsujhely közelében elgázolt egy öregasszonyt, aki néhány perc múlva meghalt. Anna May Wongtól elvették utlevélét és nem engedik a vizsgálat befejezéséig tovább utazni. Amikor Bécsujhely népe megtudta, hogy Anna May Wong a városban tartózkodik, több ezernyi ember gyülekezett szállodája előtt és lelkes ünneplésben részesítette.

HIRDESSEN

A DÉLI HIRLAPBAN

Titulescu Genfbe utazott. Titulescu londoni követ, aki Gasteinban, Genfbe utazott, hogy a Népszögyűlésen Romániát képviselje. Emből való elutazása előtt telefonilagétést folytatott Mihailache kormányminiszterrel, aki különböző kérésekről és elsősorban a konverzióról in-

— A rendőrségi titkár hivatalában. o l n i t s Emil, a temesvári rendőrkortura titkára szabadságáról visszatérés újból átvette hivatalát.

Románia megbízottja. L u g o u Jonel volt minisztert a franciain választóbíróshoz Románia megbízottjának neveztek ki.

— Cuza kénytelen volt engedni. Baltiében nemsokára szenátorválasztás. A szenátus — mint ismeretes — emmisitette N o v i c z k y Vladimirta szenátor mandátumát. Cuza erre Trifu volt képviselőt akarta látumra jelölni, azonban a cuzistabalmitegyei szervezete kijelentette, szködik hozzá, hogy a párt újból cskyt jelölje. Cuza kénytelen volt dni, azonban kérdés, hogy Noviczky dszor is győz-e a választáson.

A nagyszámi férfialárda negyven jubileuma. Nagyszámú községben ünnepségek között ment végbe a alárda negyven éves jubileuma. anakkor volt a községben a tem- i b u s u i s, ami az ünnepséget nagy- emelte. Az ünnepség egyházi részét l i n g János kanonok végezte. M i k ó József plébános és a környék- p a p s á g asszisztálása mellett. A m i s e keretében ment végbe az egye- z s z a l j á n k beszétele, utána pe- s z ö k e k beverése következett. Dél- ü n n e p i hangverseny volt, amelyn e u l e u m r a e l l á t o g a t o t t h u s z o n k é t m á s s z e g b e l i d a l á r d a i s r é s z t v e t t. A z ü n n e p e t e s t e t á n c m u l a t s á g z á r t a b e.

— A szerzetes szerelmi drámája az e r n a. P u g e a bukovinai községben vé- z e r e l m i d r á m a t ö r t é n t, melynek o n t j á b a n e g y s z e r z e t e s á l l. D u m i n a C a l i n h a r m i n c e g y é v e s s z e r z e k n e h á n y é v ó t a v i s z o n y a v o l t n i c a I l e a n a h a r m i n c h a t é v e s a s z n y a l, akivel a közeli erdőben szokott k o z n i. A t e g n a p i t á l l ó k o s u t á n D u n u s z e r z e t e s n e m m e n t a k o l o s t o b a, m m a c s e n d ö r s é g r e é s o t t b e j e l e n t e, h o g y s z e r l e m e s é t a g y o n l ő t t e. A d ö r s é g a z e r d ő b e n m e g i s t á l t a a z o n y v e r e s h o l t t e s t é t. A s z e r z e t e s t, e t t é n e k o k á t v o n a k o d i k m e g m o n l e t a r t ó z t a t t á k.

RACHA A NEWYORKI TÖZSDÉN. n y w o r k i t ö z s d é n t e g n a p n a g y k r a c h s z á m o s é r t é k p a p i r ó r i á s i z u h a n á s t o t t. A n a g y k r a c h o k á t a n é m e t o r e s e m é n y e k k e l h o z z á k ö s s z e f ü g g e.

Felhívás a vasúti és póstás nyugodokhoz. Az egyesület vezetősége ér- a nyugdíjas kartársakat, hogy e hó a (vasárnap), délelőtt 10¹/₂ órakor a ács-féle ház (Bem-utca 31) nagyter- n rendkívüli közgyűlést tartunk. t e t t e l a z i g e n f o n t o s ü g y e k r e, k é r n a k a r t á r s a k a t, h o g y t e l j e s s z á m b a n j e n e k m e g. É r t e s i t j ü k a z e g y e s ü l e t e t, h o g y a h á t r a l é k o s n y u g d í j a k k i s e c é l j á b ó l b e a d a n d ó k é r v é n y e k e z h e s e g e s a d a t o k m i a t t h o z z á k b e s ű r n y u g d í j k ö n y v e c s k é i k e t a t i t k á r n a p o n t a d é l u t á n 4 é s 7 ó r a k ö z ö t t. z e t e t ö s s é g.

Építkezés gyári árban!

Neves művészek
Képzőművészeti
Képzőművészeti
Képzőművészeti

Bergenthal

Belváros, Hunyadi-utca 3.
Blondel és ovál keretek
gyári árban.

Szabadságon a bankkormányzó. A n g h e l e s c u, a Banca Nationala kormányzója, Bukerestből Calimanesti fűrdőbe utazott üdülésre. A lapok ebből arra következtetnek, hogy a konverzió körüli tárgyalások kedvező befejezést nyertek és a bankkormányzó jelenlétére többé nincsen szükség.

— A mehalai bucsu szeptember 18-án lesz nagy ünnepek között. A hitközség gondoskodik arról, hogy a mehalai bucsu köztudomású kedélyessége idén is kellemes örömet szerezzen a résztvevőknek. Az ünnepség színhelye a mehalai mozi helyiségeiben (Backhaus-vendéglő) lesz. Délután szabad bemenet, este a tánchoz 20 lei belépti díj. A tiszta jövedelem a templom javítására fordítatik.

— A rendőri brutalitások üldözése. A rendőri brutalitások és egyéb hatalmi visszaélések megakadályozására a belügyminiszter elrendelte, hogy ezekben az ügyekben a legszigorúbb vizsgálatot folytassák le. A rendelet értelmében már a sajtóban közölt ilyen cikkek alapján meg kell indítani a vizsgálatot. A brutalizálás és korrupció kiirtására a közönség közreműködését is megkívánja a rendelet, amely azonban hangsúlyozza, hogy alaptalan gyanúsításoktól tartózkodni kell.

Iskolatáskák és irattáskák, bőrdíszműauk

ismert, — legszolidabb kivitelekben és legolcsóbb árak mellett **csak**

KLEIN bőrdíszműauk

Belváros. Börze-utca. Piaristák-kal szemben.

* Megszerezzük utóélet, vasuti jegyét, féláru vasuti jegyre s utólagos féláru vizumra jogosító igazolványát, a belépőjegyét a budapesti kézművesipari kiállításra, ha jelentkezik a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Az igazolványok külön is kaphatók. A vasuton csak szeptember 19-ig lehet féláron utazni, azonban féláru vizum a Déli Hírlap kiadóhivatalában kapható igazolvánnyal szeptember végéig. Felvilágosítással szívesen szolgál telefonon is (2—52) a Déli Hírlap kiadóhivatala.

— Bezárul a városi strandfürdő. A strand igazgatósága közli, hogy a strand fürdő október elsejéig látogatható. Tekintettel arra, hogy a személyzetet e hó tizenötödikén elbocsátják, felkéri a látogatókat, hogy az ott megőrzésre átadott fűrdőruhákat e hó tizenötödikéig naponta délelőtt kilenc órától este hat óráig vegyék át, mert ezen időponton túl azokért semmi felelősséget nem vállal az igazgatóság.

— Panasz egy villamoskalauz ellen. A belvárosi mozi előtt egy temesvári uriaszony akart a villamosra felszállani, hogy Preyer-utcai otthonába menjen. Nem tudta azonban a nehezen járó rácsos ajtót kinyitni és megkérte erre a perronon álló kalauzt. A kalauz azonban nagyon el volt foglalva azzal, hogy két ünneplőbe öltözött menyecskének tegye a szepet és nem mozdult. Ügyvel-bajjal az uriaszony maga emelte föl a rácsos ajtót, felszállt, azonban, amikor a rácsot le akarta engedni, a mellette álló kalauztól nem volt elegendő helye a mozgásra és így történt, hogy a rácsajtó rácsolt kezére. Az ütés olyan erős volt, hogy az orvos megállapítása szerint a seb tíz napon túl gyógyul. Vajjon nem volna helyesebb az igazgatóság részéről a kalauzokat kioktatni, mint mindegyre új és a jelenleginél rosszabb menetrendeken gondolkodni?

Utolsó élő nagysága a zsenialitás korszakának

Paul Bourget nyolcvanadik születésnapját ülte. Pátriárkai kort megérve, magános utolsója annak a csodálatos nemzedéknek, mely a tizenkilencedik század alkonyatát fényével beragyogta. A toll művészeinek példátlan korszaka volt ez az idő, mikor mint tömegjelenség jelentkezett a zsenialitás és néhány évtized annyi nagyságot adott Franciaországnak, mint máskor ugyanannyi század. A legkülönbözőbb irányok harca volt ez a páratlan irodalmi hőskor, de ennek a harenak nem voltak elesettjei, minden ut a Pantheonba vitt. Óriási volt a mérték és óriások az írók, közepeszerűségeknek nem volt a porondon helyük. Bámulatos seregszemle, amint a líra, regény, kritika terén egyszerre vonulnak föl Verlaine, Mallarmé, Samain, Rostand, Maeterlinck, Daudet, Donnay, Leconte de Lisle, Loti, Zola, Maupassant, France, Huysmans, Renan, Lemaitre, Brunetier és a számtalan többiek s velük együtt Renoir, Mannet, Monnet, Sisley, Millet, Carriere, a lelkes impresszionista festők egészen az eruptív Van Goghig.

Ennek a sirba tünt nagy nemzedéknek utolsó élő követe Paul Bourget, aki most magas aggkorában még egyszer megéli művei új fiatalágát. Valahogy mulólag eltemette őket az idő, de most ismét divatosak. Divatosak a művei és divatosak régi-régi szerelmes regényei is, melyeket oly szívesen forgattak a patricius asszonyok finom kezei. Ő ugyanis konzervatív írónak számított már félévszázaddal ezelőtt, ahogyan nagy előszeretettel a kastélyok, a grandemonde, a választékos életek keresztmetszetét adta. Azonkívül még klerikális írónak is számított, ami nem a legjobb

ajánlólevél egy Maupassant mindent felölelő robusztus talentuma, vagy Anatole France hallatlanul szellemes és szípkázó szabadgondokozása mellett. És ezek a könyvek a mai tagadás állapotában mégis új életre kelnek.

Világszemléletek, társadalmi szimpátiák helyességét ugyanis lehet vitatni. De nem lehet vitatni, tagadásba venni minden alkotás főpozitívumát — a tudást. Ez pedig épp úgy átviláglik Bourget minden során, mint kortársai írásain. Az írás kultusza egyetlen ragyogással válik mesteri stílusában és fogalmazási készségét olyan minden irányú tájékozottság támogatja, amelyről igen kevés fogalmat alkothatunk már ma, amikor az írói pálya nagy belső élethitvási jellegét elvesztette. Amellett Bourget óriási ismerője volt az emberi szívnek, s kaziustákon edzett nagy lélekismerete a titkos szándékok és akarárok minden fordulataiban bámulatosan otthon volt. A Revue des Deux Mondes és a Nouvell Revue-ben írott cikkeiből világlik ki azonban legjobban kritikai biztonságának mindent átfogó szélessége. Ezekben a cikkekből és az összegyűjtött essayiból láthatjuk csak igazában, milyen monstruózus történelmi, irodalomtörténeti és filológiai tudása. Az ilyen nagyarányú litteráris műveltségnek és készletességnek talán utolsó képviselője volt mellette Remy de Gourmont. És ha meg is történik, hogy regényei előbb vagy utóbb elfakulnak, egy halhatatlan jelentősége azért minden időkre megmarad. A tudása jelentősége. És ezzel kapcsolatosan a kritikája maradandó jelentősége. Bourget, az essayista mindörökké bent él az irodalomban. Flaneur.

— A falu rossza rejtélyes halála. Az Oravica közelében levő Rakitova községben szurt sebből vérezve eszméletlenül találták az utcán Mia Simon gazdát, aki, miután visszanyerte eszméletét, elmondotta, hogy Manciu János gazda, a szomszédos Pitici községből meg akarta gyilkolni. A gazda nem sokára meghalt, a csendőrség pedig az adatok alapján letartóztatta Manciu Jánost, aki azonban tagadta a vádat. Kihallgatása során a gyanúsított gazda elmondotta, hogy Mia Simon gazdával rossz viszonyban élt és csak bosszúból nevezhette meg az ő nevét, hogy ilyenformán bajba keverje. Mia Simon ismert verekedő volt és valószínűnek tartják, hogy a falu rossza részeg állapotban elesett és nyitott bicskájába zuhant. A holttestet felboncolják, hogy a halál okát megállapítsák.

* Legdrágábban veszek ékszereket, zálogcédulókat. Braun, ékszerész, Küttlér 5.

* Jó ellátás, kényelem, gondosság Budapest a Park-nagyszállóban, a Keleti pályaudvarral szemben. Leszállított árak. — E lap előfizetőinek 20 százalékos engedmény.

— Műsoros est Lippán. A lippai katolikus nőegylet jólsikerült műsoros estélyt rendezett, amelynek jövedelmét jótékony célra fordították. A műsoron táncszámok, énekszámok, egyfelvonásos bohózatok szerepeltek és a nivós műsor szereplői nagy sikert arattak. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

— Agyonnyomta az összeomlott fal. Ujpecs községben tragikus szerencsétlenség történt, amelynek a hetvenéves Tóth József gazda az áldozata. Tóth az egyik melléképületének falát javította. Munka közben a fal összeomlott és maga alá temette a gazdát, aki a sérülések következtében rövid szenvedés után meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Közbecsült gyárvárosi iparlála. Maszalts Lajos, közismert télverőmester, hetvenöt éves korában gyárvárosi Magyar-utca 5. szám lakásán meghalt. Halálát özvegye letett Keviczky Juszina, le özvegy Pap Romuluszné, Szobovics zsefne, Mazacs Emilné, fiai Maszalts Ferenc dr. facsádi ügyvéd, Maszalts Imre és Maszalts József gyógyszereszek, vejei és menyei, valamint kit rokonság gyászolják. Temetése után hat órákor a gyárvárosi kápolnájából megy végbe. Az elhunyt tizedeken át közbecsült és népszerű volt a gyárvárosi iparostársadnak.

— Ha fája a feje és szédül, ha teget, bélizgalmat, gyomorégést, meserulást vagy szivdobogást érez, igyénél előbb valódi „Ferenc József” kezevizez.

— Hirtelen halál. Az erzsébetvárosi Király-utca 31. számú házban az a Dicz Katalin, hetvenegy éves asszony tegnap hirtelen rosszul lett és néhány pillanat múlva meghalt. Az orvosok csak a halált állapíthatta meg, a szívszélhűdés következtében állott

— Gyémántékszereket lopott a bledesélő. Mintegy három hét előtt a párt Józsa, gyárvárosi lakosnő feljelentett a rendőrségen, hogy a lakásában lévő egyik szekrényéből eltűnt egy gyémántfülbevalója és egy gyémántgyűrűje, amelyeknek értéke meghaladta a harmincötezer leit. A lopás felfedése előtt néhány nappal lépett ki a szalathó Riesz Mária cselédeleány, ezért a rendőrség megindította a kézrekerítésére a nyomozást, mert a színiúrnak tartották, hogy a lopást a ledeleány követte el. A nyomozás mennnyel járt és a leány rövid tag után bevallotta, hogy az ékszereket tulajdonította el és azokat hatszáz le az egyik józsefvárosi ékszerésznek el. A tolvajt átadják az ügyészségnek.

Színház

A szegedi színház új igazgatója, a szegedi városa tegnap választotta meg színházigazgatót. Három pályázó volt, de végül Sziklay Jenő bonviván, Gárdonyi Sándor volt színházigazgató és egy zá háztulajdonos. A közgyűlés nyolc szavazattal Görög Sándort választotta meg igazgatónak. A másik két jelölt egyúttéve nem volt ennyi szavazat.

Sebestyén Géza két művészetet vezet Temesváron. Kétségtelen, hogy a temesvári színház egyik legvirágzóbb korszaka fűződik Sebestyén Gézának nevéhez. Sebestyén színházigazgató temesvári működése most is élénk emlékeztet van a közönségnek, amely Sebestyént nemcsak mint színházigazgatót, nem mint művészt is nagyrabecsült. Tizenhárom éve annak, hogy Sebestyén távozott Temesvárról és azóta Budapestben működik. Most feltámadt benne a régi sikereinek színházigazgató újból fellépjen. Beadványt intézett a város ideiglenes bizottságához és kért a színháznak október 1-re és 2-re a távozását, amikor művészeteket megadta. Az ideiglenes bizottság a kérelmet teljesíti és ezzel alkalmat ad a közönségnek, hogy ismét élvezhesse Sebestyén művészetét.

Illits - Hotel - Carlton

„ BUDAPEST - DUNAPART „

(Donaukai)

Elsőrangú szálloda Minden kényelem.
Telefon, hideg-meleg folyóvíz minden szobában.
Kittinő konyha. Nagy dunaparti kávéház
Mérsékelt árak.

Rádió

Rádiózavarok okai nincsenek mindig zülékben, sem a légköri viszonyok-nanem az esetek legnagyobb részében rádiózók okozzák azokat. Külföldön rádiórendőrség alakult ezek akadályozására és a hallgatást szán-yan zavarókat szigorúan büntetik. Még annyira sem vagyunk, hogy torok blokkolása kötelező lenne. En a bajokon akar segíteni a Rádió, mely e hó 18-án délelőtt tizenegy ór tartja közgyűlését a városháza stermében. A közgyűlésen a rádió-ókat megállapító bizottságot alakít-k, amely mindenesetre esetben a zínére megy és különleges készülék-egállapítja a baj okát. A szándékos szszakaratu zavartokozókat bíróság litja. A klub vezetősége kéri a rá-lajdonosokat, hogy a közgyűlésen nagyobb számban jelenjenek meg.

berda. (Szeptember 14.) Bukarest
Gramofonzené. 2 óra: Gramofon-
6 óra: A rádiózenekar hangver-
7 óra 10: Szórakoztató zene. 8
0: Gramofonzené. 9 óra: Hegedü-
verseny. 9 óra 45: Zongorajáték. 10
5: Csellóhangverseny. Budapest.
15: Zenekari hangverseny. Buday
(ének), Faragó György (zongora)
Losonczy-Schweitzer Oszkár (he-
közreműködésével. 2 óra 5: Ci-
zenekar hangverseny. 4 óra 45:
6 óra: Gramofonzené. 7 óra 45:
Károly előadása. 8 óra 15: A szik-
fíkvartett hangverseny. 9 óra 30:
Jolmi Rómája. Miklós Elemér elő-
10 óra: A bécsi hegedüverseny
győztesének hangverseny.
a hírek, majd szalózenekari hang-
ny. 1 óra éjféltután: Cigányzenekar
verseny. Bécs. 1 óra 30: Zenekari
verseny. 2 óra 40: Gramofonzené.

6 óra 30: Délutáni hangverseny. 9 óra
10: Mese melódrámák a bécsi szimfoni-
kusok előadásában. 10 óra 20: Táncczene.
Belgrád. 1 óra: Gramofonzené. 2 óra 5:
A rádiózenekar hangverseny. 6 óra:
Gramofonzené. 7 óra: Harmonikahang-
verseny. 7 óra 30: Népdalok. 9 óra 30:
Délszláv zeneművek. 10 óra 50: Esti
hangverseny. 11 óra 20: A Paraszt-
beesület opera előadása. Milánó. 9 óra:
Könnyű zene. 9 óra 25: Gramofonzené.
Prága. 9 óra 30: A titok című opera elő-
adása. Róma. 10 óra: Gramofonzené. 10

óra 45: Olasz opera-est. Stockholm. 9
óra 30: Enekhangverseny. 11 óra: Szó-
rakoztató zene. 12 óra: Táncczene.
Strassburg. 8 óra 30: Zenekari hangver-
seny. 10 óra 30: Szimfonikus hangver-
seny. 12 óra 50: Táncczene. 2 óra éjfélt-
után: Kamarazene. Stuttgart. 9 óra 30:
A filharmonikusok szórakoztató zenéje.
12 óra: Zongorahangverseny. Varsó. 8
óra 20: Könnyű zene. 10 óra: Karének.
10 óra 50: Hegedühangverseny. 12 óra:
Táncczene.

tevének keresztül menni a tü fokán, mint
egy kliensnek ötezer lei bankhitelt
kapni. Es ez a helyzet már valósággal
megkövesedett. Eppen ezért nem tudjuk
igaz hittel hinni a hírt, a modern csodát,
hogy tényleg csak úgy egyszerűen be-
következzék az a rendkívüli esemény,
hogy a bank tényleg kölcsönt folyósít.
(F.)

A temesvári iparosság panaszai. Je-
lentettük, hogy a temesvári iparosság
képviselőiben Veterány Viktor dr.
ipari szindikátusi ügyész és Olariu
Péter ipartestületi elnök Kolozsvárra
utaztak, hogy résztvegyenek az erdélyi
és bánági kisiparosok kongresszusán.
Veterány a kongresszuson ismertette
a temesvári iparosság panaszait, sürgette
az új ipartörvény megalkotását, az ön-
álló iparkamarák létesítését és a tanonc-
kérdés megoldását. Kérte a jelenlevő
Pantopol államtitkárt, tolmácsolja
a miniszternek a temesvári iparosság
meghívását, hogy látogasson el Temes-
várra és hallgassa meg személyesen jo-
gos sérelmeiket.

A városi tejközpont új vezetése. A
temesvári városi tejközpont komerciali-
zálásának kérdésével kapcsolatosan fel-
merült a terv, hogy a tejközpont vezeté-
sében résztvesz a tejszövetkezetek szö-
vetsége is. Erről a kérdésről különben
már több alkalommal irtunk és beszám-
oltunk azokról a tárgyalásokról, ame-
lyek e tekintetben folytak. A probléma
tanulmányozására nemrég bizottságot
küldtek ki, amelynek tagjai Heim Er-
nő dr. tanácsnok, továbbá Engels Bé-
la dr. és Todorescu Vazul ideiglenes
bizottsági tagok. A bizottság befejezte
munkáját és bejelentését a napokban
terjeszti az ideiglenes bizottság elé.

Közgazdaság

Modern csoda

Egyik bukaresti bank megkezdte a hitelek folyósítá-
sát és több váltót is leszámított már

Rövid hír, de mégis többet mond szük-
szavu egyszerűségében, mint száz nagy-
hangu szenzáció, ha igaz. Mindössze eny-
nyi az egész: Az egyik bukaresti bank
ismét megkezdte a hitelek folyósítását és
már több váltót le is számított. A buka-
resti pénzügyet az első fecske. De pél-
dáját csakhamar követni fogják a többi
bankok is — olvassuk —, mert Romá-
niára is átesapott már az az optimista
hullám, mely a külföldi gazdasági és
pénzügyi körökben megnyilvánul. Leg-
főbb ideje, hogy így legyen. A helyzet
ugyanis már hosszú idő óta az, hogy a
bankok egyszerűen szalutáltak s elléptek
a közgazdaság szinteréről. Akkor, ami-
kor a legnagyobb szükség lett volna rá-
juk, bezárták a trezorjaikat. És ha nem
is irták ki ajtóikra, hogy krízis miatt
zárva, előkelő nyájassággal mégis csak
kikomplimentiroztak mindenkit az igaz-
gatóság hermetikus berkeiből, aki avval

a maradi előítélettel lépett be hozzájuk,
hogy kölcsönt, pénzügyi segítséget kap-
hat tőlük. Hogy javarésztük miként visel-
kedett mint adós és hogyan kezelte a rá-
juk bízott betéteket, azt igazán nem kell
bővebben demonstrálnunk. Olyan szo-
moru gyümölcsötetési emlékek kísérte-
nek, hogy bátran elmondhatnánk: „Be-
tétés ember házában ne beszélj betét-
könyvről.” Teljes tisztelet a kivételnek,
amely kamatos kamattal utolsó baniig el-
számoltak ügyfeleiknek. A krízis kellős-
közében visszautasítása fellegvárába köl-
tözött az egész bankélet. Mikor leg-
nagyobb lett volna rájuk a szükség, emi-
grációba vonultak és mint jól szituált ér-
dektelen magánzók várták közönyük
Svájczban a viszonyok lukratívabb eny-
hülését. Mint az erődépélcélről a Flau-
bertgolyó, úgy pattant vissza hozzájuk
irtézt minden kérelem. A biblia széles
értelmezésében, lehetségesebb volt egy

Zabadits meg
a gonosztól!

A Déli Hírlap eredeti regénye

Irtá: Kísregézől Bén András

41. folytatás

Amikor az első találkozás után bu-
tak, mindketten ezt gondolták:
Majd legközelebb.

11.

Évának valóban jót tett a társaság.
okozott és vidult és ennek hatása
látszott az egészségén is. Néhány
mulva már nyoma sem látszott raj-
súlyos idegbetegségnek és üdőbb
mint valaha.

Halmos István, a vőlegény, gyakran
kén mutatta a huga leveleit, ame-
a fiatal pár nagy boldogságáról
tak. És a levelek mutatását mindig
16 pillantások kísérték, amelyekben
ne volt a kérdés:

— Mi mikor leszünk ilyen boldogok?
zóval azonban nem merte ezt meg-
lezni. Türelmesen várt.

fiatal pesti tanárné, Éva leendő
a, irt Évának is. Örömet fejezte ki
a, hogy a bátyja vőlegény lett.

— Az arcképed, — irta — amelyet
tél, azt mutatja, kedves Éva, hogy
yon szép vagy. Bizonyára ilyen szép
lked is. És meg vagyok róla győ-
ve, hogy a szived szelid és szerető és
véd Pistához, akinek szüksége van
ni vezetésre, mert hiszen az életben
ny gyámoltalan. Szeresd őt nagyon,
m, légy jó hozzá és anyámmal
litt sohasem szününk meg veled
ben ezért igaz hálát érzni.

enyeket irt a boldog pesti fiatalasz-

szony és a levél egyik helyén megkér-
dezte:

— És mikor gondoljátok az esküvőt
megtartani? Ó, kedvesem, csak minél
előbb.

Este, aznap este, amikor Éva a leve-
let megkapta, vacsora után megmutat-
ta azt vőlegényének és nagybátyjának.
A levelet előbb Pista olvasta el és azt
szó nélkül nyújtotta oda Tenkei Gábor-
nak. Közben a keze önkéntelenül odaért
Évának az asztalon pihenő kezéhez és
gyengéden megsimogatta azt.

Tenkei Gábor azonban nem hagyta
megjegyzés nélkül a levelet.

— Igaza van a menyecskének. Mire
vártok? Mikor akarjátok a házasságot
már megkötni?

Éva ránézett Pistára és halkán eny-
nyit mondott:

— Amikor Pista kívánja!

Halmos elpirult és kitérően felelt:

— Amikor magának tetszik.

Tenkei szelid haraggal az asztalra
csapott:

— Teringettél! Hát ha egyiktek sem
tud határozni, majd határozok én. Má-
hoz hat hétre lesz a lakodalom. Punk-
tum! Tartsátok ehhez magatokat.

Azok boldog beleegyezésük jelül né-
mán fejet hajtottak.

Tenkei Gábor az elhatározások embe-
re volt és nyomban kijelentette:

— Holnap utasítom a titkáromat,
hogy a házasságkötés híret helyezze el
a lapokban. Egyben megteszem azokat
az intézkedéseket, amelyek részéről a
házasságtokkal kapcsolatosan szüksége-
sek. A villátok teljesen készen vár ben-
neteket. Tegyetek meg ti is minden elő-
készületet. Te, Pista, gondoskodj a szük-
séges iratok beszerzéséről és likvidáljad
legényeletedet. Te, Éva, te válogassad

össze az üzletekben mindazt a berende-
zési holmit, amire még szükséged van.

Ezzel a dolog el volt intézve.

A másnap délutáni újságok csak-
ugyan közölték a házassági hírt.

Ez a két soros hír úgy hatott Baika-
lov Ivánra, mint a méreg. Dühössé, ha-
ragossá tette és alig tudta indulatát fé-
kezni. Érezte, hogy lelkének minden
kegyetlen vadtsága, amelyet az utóbbi
időben lefékezett, újból erőt vesz rajta.

Elhatározta, hogy az Évával való le-
számolást nem halasztja tovább.

Ugyanezzel az elhatározással ment el
aznap a sporttelepre Éva is. Amióta
Baikalovval találkozott, úgy tünt föl
előtte, hogy ettől az embertől nincsen
mit tartania, mert a viselkedése azt
mutatja, hogy az már teljesen lemondott
róla. Mégis szükségesnek tartotta ezt a
régóta tervezett beszélgetést, hogy vég-
legesen biztosítsa magát.

Nem is kellett egyiknek sem szólni,
hogy fontos beszélni valója van. A já-
tékszíntetben mindketten egyszerre in-
dultak az egyik pihenő pad felé, amely a
többtől valamivel távolabb esett és bi-
zalmas beszélgetésekre igen alkalmas
volt.

Amikor egymás mellett ültek, Baika-
lov kihuzott a zsebéből egy kitépett új-
ságlapot és annak egyik helyére muta-
tott.

— Igaz ez? — kérdezte.

Éva jóformán nem is nézett oda, hi-
szen anélkül is tudta, hogy miről van
szó. Halkan válaszolt:

— Igaz.
Aztán hozzátette:

— Erről akarok magával beszélni.

— Én is, — válaszolta a férfi.
Hangjának lejtésétől azonban Éva
egyszerre megborzongott. Érezte, hogy

nem Baikalov Iván ül mellette a padon,
az a Baikalov Iván, akit udvarias és
gavalléros uriembernek ismert meg, ha-
nem a régi Kovács Márton, a fékezhe-
tetlen, a rettentő, a veszedelmes.

A beszélgetésük ziháltta, indulatossá,
viharossá vált. Azonban vigyáztak, ne-
hogy a hangjuk erősebb legyen és na-
gyon óvakodtak attól is, hogy beszélge-
tésüket arcuk kifejezése visszatükrözze.

És valóban, azok a játékosok, akik a
szerteszt álló padokon pihentek és be-
szélgettek, ha rájuk néztek, meg voltak
róla győződve, hogy ártatlan trécselés
az, amit folytatnak.

Pedig életről és halálról, boldogságról
és boldogtalanságról volt szó közöttük.

— Mit gondol, — viharzott Baikalov,
— tétlenül fogom elnézni, hogy maga a
más felesége legyen?

— Kérem, hallgasson rám. Arra aka-
rom kérni, mondjon le végre rólam. Hi-
szen látja, hogy nem szeretem. És most
jött egy fiatalember, aki iránt rokons-
zenet érzek és aki megkérte a keze-
met. Igent mondtam. Hagyjon engem
utamra menni. Maga számára is hoz-
hat az élet még boldogságot. Maga
ugyis más életet él. Ugy láttam eddig,
hogy új nevében újjá született. Nem
kivánom azt sem, hogy térjen ki az
utamból. Látja, hogy érintkeztem ön-
nel hetek óta és ezt az érintkezést nem
is tartottam kellemetlennek. Maradjon
meg továbbra is a gyárban, abban a po-
zicióban, amelyet elfoglal. Csak azt
ígérje meg nekem, hogy sohasem tá-
masztja föl velem szemben a mult ki-
vágásait. Én a magam részéről meg-
ígérem, hogy soha senki nem tudja meg
tőlem, hogy maga ki volt azelőtt.

(Folyt. köv.)

Egyes szó ára 3 le; vastagabb betűvel 5 le. Állástkeresők szavankint 2 lelt fizetnek. Jelíges hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket felvesz: Belvárosban: Déli Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4. Gyárvárosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér 1. Gránátos-utca sark. Józsefvárosban: March-trafik, Küttl-tér. A hirdetésdíj minden esetben előre fizetendő, mert számlakiírás és pénzbeszedés kiüldetése megrágitja a hirdetés

Alkalmazás

Mindenes leány

azonnalra felvétetik. Erzsébetváros, Vörösmarty-utca 20. (1240)

Jól főző mindenek

esakis éves bizonyítványokkal, — vidéki háztartásba felvétetik. Cim a kiadóban. (992)

Házmeister

gyermektelen, tiszta, szorgalmas, belvárosi házhoz felvétetik. Cim a kiadóban. (1660)

Perfekt szakácsnő

éves bizonyítványokkal azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban. (996)

Allást keres

Papirkereskedésbe

kiszolgáló kisasszony állást keres. Cimeket a kiadóba kérek „Szerény igényű” jelíggé. (1798)

Fiatal iparos

megbízható, 10.000 lei óvadékkal állást keres. Cim a kiadóban. (1245)

Adás-vétel

Figyelem!

Veszek csak készpénzért használt butorokat, egész háztartásokat, ruhákat, könyveket, varrógépet, porcellán- és egyéb háztartási cikket, Deutsch, IV., Fröbl-utca 28, régi szám, ajtó 3. Az udvarban. (1188)

Szülők figyelmébe!
Iskolatáskák, irattáskák!
rendkívüli választékban
csoda olcsón.

FEUER

bőráruüzem, Belv., Mercy-u. 8. (Deutsch Testvérek mellett.) (1417)

Fürdőszoba

berendezés kerestetik. Ajánlatok „Jó és olcsó” jelíggé a kiadóba.

Motorok

100 HP. Diesel, 35—55 HP. Szivógáz, 12 és 30 HP. Nyersolaj, 20—25 és 30 HP. Petroleum motorok és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó. Friedrich Testvérek, Temesvár. (1593)

Megvételre keresek

egy kis házhelyet, villamos közelében csatornázással. Ajánlatokat „Házhely” jelíggé a kiadóba. (1243)

„OLLA”
a márka,
amelyben
sohá sem
csalatozik

90 hold prima szántóföld

egészben vagy cca 20 holdas parcellákban, továbbá körülbelül 90 mm prima Muhár széna, jutányos árban eladatik. Felvilágosítással szolgál Petrovits, Mertisoara, Féger-kastélyban. (1234)

Eladó

Blaskovics-telep központjában kedvező részletfizetés mellett egy családi ház, asztalos vagy egyéb iparosnak alkalmas tágas műhellyel, nagy kerttel. Bővebbet Alapítványi Pénztár, Belváros, Püspöki-palota, I. emelet. (1237)

Antik butorok.

Egy magas, szétszedhető szekrény és egy comode-secretár, igen jó állapotban, jutányos áron eladók. Cim: III., Dózsa-utca 25. szám, 1. ajtó.

Lakás

Butorozott szobát

fürdőszoba használatlalt okt. 1-ére bérbe keresek. Cimeket „Központi fekvés” jelíggé a kiadóba kérek. (1684)

3 szobás

lakást teljes komforttal, lehetőleg villamos mentén nov. 1-re bérbe keresek. Cimeket „Jó lakó” jelíggé a kiadóba kérek. (1685)

3 szobás

lakást a józsefvárosi állomás közelében azonnalra bérbe keresek. Cimeket „Józsefváros” jelíggé a kiadóba kérek. (1886)

Ha szép akar lenni,

használgjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárban a „Fekete Sashoz” Belváros, Szent György-tér.

Különbéle

Legmodernebb és legolcsóbb butorokat valamint javításokat csak Popovits asztalos üzemében. Skudier-tér 4. (1486)

A varrónó legnagyobb gondja

a szabás tudás hiánya. Nem lehet igaz varrónó, aki nem tud biztosan szabni. Esti tanfolyam szeptember 15. kezdettel az **ipari Szakmühelyben Haas** vezetése alatt. Dóm-tér 4.

! 15 leiert egyszer !
! 60 leiert egész hétig !

HIRDETJUK KIADÓ LAKÁSÁT!

A hirdetés díja előre fizetendő

Butorozott szoba balkonnal

Gyárváros, Liget-ut 9. I. em. 2. sz. (Gyárvárosi parkkal szemben).

1 szoba konyha (udvari mellékkelhelyiségekkel) Erzsébetváros, Tirol-u. 36. házmesternél.

1 szoba konyha (összes mellékkelhelyiségekkel) Józsefváros, Ormos-utca 12. (régí szám) ajtó 1.

Garos lakás modern

2 szobás (fürdőszobával) különbejárattal Józsefváros, Gorové-utca 3.

2 szobás modern garonlakás (konyhával) okt. 1-re Belváros, Papneveldei bérpalota, Szt. György-tér

2 szobás utcai modern (fürdőszobával) Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

2 szoba konyha

Gyárváros, Liget-ut 9.

2 szobás (alkovval) Józsefváros, Bonnáz-u. 10.

3 szobás utcai (fürdőszobával) Gyárváros, Fő-utca (Str. Daciilor) 29. I. em. Józsefváros, Müller Guttenbrun-u. 5. házmesternél.

3 szobás modern utcai (fürdőszobával) azonnal, esetleg nov. 1-re Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

3 szobás modern Belváros és Józsefvárosban. Közelebbit: Transylvania biztosító. Belváros, Hunyadi-u. 8. Telefon 11-74. Erzsébetváros, Emmausz-utca 7.

4 szobás modern

Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank Erzsébetváros, Református-palota, Batthyányi-u. 2.

4 szobás modern (parkra néző balkonnal) nov. 1-re Gyárváros, Liget-ut 9.

Saroküzlethelyiség Belváros, Mercy-utca 3. (a házmesternél).

Irodahelyiség 2 szoba Belváros, Mercy-utca 3. (a házmesternél).

Hirdesse e rovatban kiadó lakását

Cipőt legolcsóbban

és legszebb kivitelben, valamint jó sokat **Katona** cipészete készít, Józsefváros, Fröbl-u. 38.

Modern üvegegtáblákat és transzparenciákat

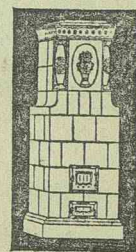
művészi kivitelben legolcsóbban és Zöldy címestő, Bonnáz-utca 9.

Belvárosi szalon

angol és francia nőiszabászati tanfolyamot nyit. Ugyanott kedvező feltételekkel tanuló felvétetik. Cim a kiadóban.

Munkájukban támogassuk a vakok munkáját. Tagjaink kosár- és nádszék-fonás, házi cipő készítésével, zenével és zenei hangolással foglalkoznak, melyekben mindennemű kosár és butor javítást is vállalunk, levelező hívsra a munkánkért házhoz is meggyünk, a n. é. közönség szives támogatását kéri a „Vakok egylete” Erzsébetváros, Posta-utca 2.

Cserépkályha Kandalló

Takaréküzlethelyiség

a gyártónál mindig a legolcsóbb Kályhám való. Chamotte agyagból készült, melyek jóságát garantálom.

TURI GYURGY cserépkályhás

egyedüli üzlethelyisége Gyárváros, Liget-ut 9. (A gyárvárosi parkkal szemben)

Ha szeret

néhány leiert igaz jó könyveket olvasni

úgy fizessen

elő a Déli Hírlap, amely esetben rendelkezésére áll nek a józsefvárosi Hunyadi-ut 15. sz. „CULTURA” könyvkereskedés tulajdonosának kölcsönkönyvtára

havonta

csekély 25 leiert, a nem előfizetők majdnem a kétszeresébe kerül. Jelen kezdek ott

és naponta

a világirodalom legjelebb magyar német könyvei közül tetszése szer

válogathat.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat, melyet a Déli Hírlap összes előfizetőinek nyújt.